

Muzeum města Mnichovo Hradiště

Výroční zpráva za rok 2013

Adresa: V Lipách 148
295 01, Mnichovo Hradiště

Telefon: 326 771 001

e-mail: muzeum @ mnhradiste.cz

Zřizovatel: Město Mnichovo Hradiště

Umístění: 2. patro státního zámku v Mnichově Hradišti

Personální obsazení

Muzeum mělo i v roce 2013 pouze 2 stálé zaměstnance. Na základě dohody o provedení práce pracují trvale 4 osoby, jedná se především o úklid, průvodcovskou činnost a pomoc při přípravě výstav. V roce 2013 na základě dohod pracovalo dalších 16 lidí. Pomáhali v době hlavní návštěvní sezóny s inventarizací a dokumentací sbírkových předmětů, čtyři pedagožky se podíleli na akci Všední den naší prababičky, pět osob pomáhalo při muzejní noci a další tři při Valdštejnských Vánocích.

Stálé expozice

Stálé expozice byly zpřístupněny v nezměněné podobě, pouze s nepatrnými úpravami. Stále více se ukazuje, že tato instalace je již zastaralá, zahájili jsme proto jednání s architektem o změně některých expozic. Máme k dispozici určitý návrh, ale jeho realizace je v současné době finančně nákladná. Stojíme před otázkou, kterou je třeba v brzké době nutně vyřešit, zda expozice obměnit na stávajícím místě, či věřit, že se v brzké době objeví možnost přestěhovat celé muzeum do jiných prostor, ať už v areálu zámku či kdekoliv jinde ve městě.

Výstavy

V roce 2013 uspořádalo muzeum celkem 4 výstavy. Od 6. dubna do 30. června probíhala výstava **Putování za předky**. Byla připravena ve spolupráci s Českou genealogickou a heraldickou společností v Praze. Putovní výstava vytvořená členy této společnosti byla doplněna rodokmeny, rodinnými kronikami či paměťmi občanů našeho města a okolí. Příprava výstavy byla velmi náročná, ale výsledek stál za to. Podle hodnocení ČGHSP jsme za řadu let trvání tohoto projektu vytvořili nejlepší expozici. Díky tomu, že se místní veřejnost do příprav na výstavu aktivně zapojila a účastníci se o své materiály podělili, rozrostly se muzejní sbírky o řadu genealogických materiálů, fotografií, rodokmenů a příběhů spjatých s tradičními mnichovohradišťskými rodinami, za což patří zúčastněným upřímné poděkování. Výstavu zhlédlo cca 1000 návštěvníků, dalších téměř 80 se zúčastnilo besedy s autorkou výstavy paní Helenou Voldánovou. Beseda proběhla 17. dubna ve Volnočasovém centru. Měla velmi pozitivní ohlas mezi návštěvníky, řada badatelů v rodinné historii si odnesla spoustu cenných informací potřebných ke genealogickému bádání.

Pro hlavní návštěvní sezónu, na období července a srpna, byla připravena výstava kostýmů z filmových pohádek s názvem **Zpátky do pohádky**. Návštěvníci mohli vidět téměř 60 kostýmů z 15 pohádek vytvořených Českou a Československou televizí od 70. let minulého století do současnosti. Kostýmy byly doplněny filmovými kulisami a rekvizitami, výstava měla i svou hudební složku. Pro děti jsme připravili tematické omalovánky. Podle očekávání byl o výstavu velký zájem, v průběhu necelých dvou měsíců ji zhlédlo více než 2 000 lidí. Protože zapůjčení výstavy stálo 75 000 Kč, rozhodla rada města podle návrhu zapůjčitele o zvýšení vstupného po dobu trvání výstavy na 60 Kč. Díky starostovi města Arnoštu Vajzrovi se podařilo sehnat i sponzory. Na uskutečnění výstavy přispěly firmy Kofola Československo a.s. a HBPO Czech s.r.o.

V průběhu září a října bylo možné navštívit výstavu **180 let ochotnického divadla v Mnichově Hradišti** připravenou ve spolupráci s občanským sdružením DS Tyl Mnichovo Hradiště. Výstava připomněla historii ochotnického souboru Tyl a jeho nejúspěšnější představení. Pamětníci zavzpomínali u starých fotografií, divadelních plakátů i kostýmů dochovaných z jednotlivých inscenací. Výstavu navštívilo přes 200 lidí. Číslo to není vysoké,

přišli však opravdoví zájemci, kteří byli vystavenými exponáty velmi potěšeni. Škoda, že toto téma nepřilákalo žádnou třídu z místních škol.

Na adventní období jsme připravili výstavu s názvem **Vánoce v přírodě, na vesnici a ve městě v době našich prababiček**. Jak napovídá název, návštěvníci, kterých bylo více než 700, viděli ukázky zvyků z venkovského prostředí spolu s představením tradičních štědrovečerních pokrmů. Nově měli možnost nahlédnout do domácnosti měšťanské, jejíž vánoční zvyklosti se od vesnických lišily. Děti asi nejvíce zaujaly ukázky vánočního hodování v přírodě. Čekala na ně zvířátka a ptáci a také zajímavý výklad o tom, jak se lidé o tyto tvory starali a starají dodnes. Výstava byla otevřena první adventní neděli 1. prosince po rozsvícení vánočního stromu. Návštěvníci ji mohli vidět denně do 22. prosince a poté ještě od 2. do 6. ledna roku 2013. 1. prosince a v den Valdštejnských Vánoc 14. prosince probíhaly oživené prohlídky s kostýmovanými průvodci. Součástí vánoční expozice byla také soutěž **Vánoční zdobení**, v níž děti z mateřských a základních škol soutěžily o nejlépe ozdobený vánoční stromeček. Soutěže se zúčastnilo 17 tříd či skupin, v anketě návštěvníků hlasovalo 671 lidí. Nejvíce se líbil stromeček ozdobený 4. třídou 7. ZŠ z Mladé Boleslavi, ale odměny si odnesly všechny děti. Muzeu je věnovaly mnichovohradištské firmy Dino Toys, Coop a Stavotrans.

Další akce

6. března muzeum uspořádalo další přednášku RNDr. Zdeňka Mrkáčka, zoologa CHKO Český ráj, s názvem **Jedinečný Český ráj**. Uskutečnila se v budově Volnočasového centra, navštívilo ji více než 40 posluchačů, kteří ji hodnotili velmi kladně.

V měsících červenci a srpnu probíhaly opět **nedělní dětské prohlídky** spojené s vyprávěním pověsti o obrovi z Drábských světniček. V letošním roce se jich zúčastnilo cca 150 návštěvníků. Protože akce je pro nás organizačně poměrně náročná a pro návštěvníky asi už není tak atraktivní jako v minulých letech, uvažujeme o tom, že ji v příštím roce už opakovat nebudeme.

V měsících květnu a červnu jsme tak jako i vloni uspořádali program pro děti s názvem **Všední den naší prababičky**. V letošním roce nám bylo sdružením Fokus poskytnuto méně termínů v areálu kapucínského kláštera, kde akce probíhá, a přibýly i další organizační

problémy. Přesto se přihlásilo 12 školních tříd, tentokrát i např. z Mladé Boleslavi, z Kněžmosta či Dolního Bousova. Celkem se zúčastnilo 263 dětí, kterým se akce velmi líbila.

V letošním roce jsme poprvé připravili **muzejní noc**. Uskutečnila se v pátek 31. května pod názvem **Tajemství Drábských světniček**. Akci jsme organizovali poprvé, tudíž jsme netušili, jaký bude zájem veřejnosti. Skutečnost předčila všechna očekávání. Od 18 do 23 hodin přišlo více než 350 návštěvníků, místo plánovaných 5 prohlídek se jich nakonec uskutečnilo 9. Návštěvníci se přenesli do doby 1. republiky a stali se turisty přijíždějícími do Mnichova Hradiště. Poznali dobové zajímavosti města i jeho okolí a vydali se na fiktivní výlet k Drábským světničkám – obřímu modelu v prostorách muzea. Oživené prohlídky připravilo muzeum ve spolupráci s členy ochotnického divadelního souboru Tyl a Divadlem z Půdy. Ohlasy na celou akci byly velmi pozitivní.

Sbírky

Muzejní sbírky byly v roce obohaceny o 75 nových exponátů získaných koupí nebo darem. Jedná se především o předměty denní potřeby a oblečení z 20. století. Rozšířena byla sbírka lékárenských nádob, pozornost zaslouží také pamětní deska Josefu Šrajerovi, která byla v minulosti umístěna na jeho domě v Neveklovicích. Získali jsme také staré školní lavice ze školy ve Žďáře a kuchyňskou skříň ze 40. let 20. století.

Do knihovny přibylo 91 nových knih. Jsou mezi nimi starší školní učebnice, odborné publikace i několik titulů beletrie.

V říjnu se nám podařilo zachránit poměrně rozsáhlý archivní materiál, který dokumentuje činnost strojírný A. Šimona v Haškově, jejíž výroba se zaměřovala na produkci a opravy zemědělských strojů. Písemný archiv, který mapuje působení této firmy ve 30. letech a za 2. světové války se podařilo zachránit téměř na poslední chvíli. Provedeno bylo alespoň elementární roztřídění převážně aktového materiálu, jež do budoucna skýtá možnost zajímavého bádání.

Fotografická sbírka se rozrostla o 79 přírůstkových čísel. Jedná se především o historické pohlednice okolních vsí, dopisnice mnichovohradištských podniků a fotografie dokumentující

dění ve městě. Celá fotografická sbírka je postupně digitalizována a systematizována, v budoucnosti ji bude možno pohodlněji využívat. Pracovníci se rovněž podíleli na dokumentaci stavu města a jeho okolí. Systematicky jsou dokumentována zajímavá místa, domy, obchody, stejně tak významné společenské akce a změny, které se města dotýkají.

Speciální dokumentární akcí bylo nafocení smutečních stuh ve Švermově hrobce, před její plánovanou rekonstrukcí. Cílem bylo zachytit, jaké instituce zde od roku 1945 skládaly hold Janovi Švermovi a jak byl v minulosti na místní úrovni svým způsobem vytvářen kult tohoto člověka. Fotografie je možné v budoucnosti také dále badatelsky využít.

Prostředky z rozpočtu muzea byly věnovány i restaurování a obnově sbírkových předmětů. Restaurovány byly letos především textilie. Jednalo se o celkem 29 kusů (stuhy, šerpy, rukavice) součástí cechovních praporů a 3 špencry – živůtky. Opraveno bylo také jedno křeslo a 2 selské židle. Restaurováno a konzervováno bylo také 10 ks zbraní, čímž je restaurace muzejních zbraní téměř kompletní. Za zmínku stojí i vytvoření audioarchivu pamětníků minulosti našeho města. Za tímto účelem zakoupený diktafon pravidelně využíváme k zachycení vzpomínek nejrůznějšího charakteru. Po zaškolení v metodách orální historie jsme začali pořizovat nahrávky s pamětníky, jež jsou pak systematicky elektronicky zpracovávány a již dnes poskytují zajímavý materiál ke studiu minulosti města.

Další činnost

Zaznamenali jsme celkem 40 badatelských návštěv či dotazů, poskytli jsme materiály ke čtyřem diplomovým či bakalářským pracím, k několika odborným studiím a článkům a také několika soukromým badatelům. Zapůjčili jsme více než 27 předmětů z našich sbírek, převážně Muzeu Mladoboleslava a Muzeu Českého ráje v Turnově. Mnichovohradištské ZUŠ jsme zapůjčili 15 ks středověkých kachlí na výstavu v ateliéru Konírna. Gymnáziu Přírodní škola z Prahy jsme poskytli materiály pro zpracování školních projektů, jejichž výsledky pak byly prezentovány ve Volnočasovém centru. Místnímu gymnáziu jsme obstarali podklady ke Dni architektů a k programu Turistou ve vlastním městě. Vytvořili jsme pracovní listy k prohlídce muzea žáků třetích tříd základních škol. Podíleli jsme se na přípravě naučné stezky ve Veselé a sborníku k 120. výročí hasičského sboru ve Dneboze. Pomáhali jsme s přípravou Tříkrálového průvodu organizovaného místním děkanstvím. Muzeem

Mladoboleslavská jsme byli vyzváni ke spolupráci na vytvoření nové expozice fary v Krupé. Přípravujeme také podklady a texty pro obec Sezemice k oslavám výročí vzniku obce.

Ve spolupráci se Státním okresním archivem v Mladé Boleslavi jsme provedli inventuru jimi evidovaných našich archiválií. Za pomoci brigádníků jsme začali s generální inventurou sbírkových předmětů. Vedoucí muzea pracovala v redakčních radách sborníku *Od Ještěda k Troskám* a sborníku *Boleslavica*.

Pracovník muzea se v listopadu zúčastnil mezinárodní konference „Muzeum a změna“ uspořádané Asociací muzeí a galerií v Národním muzeu v Praze. Na konferenci bylo možné seznámit se s problémy i novými trendy v oblasti současného muzejnictví a získat inspiraci pro další činnost. Ukazuje se, že světovým trendem jsou dnes komunitně chápaná muzea, jejichž kooperace s veřejností zajišťuje přirozenější chod instituce. Tohoto ideálu lze v našich podmínkách zatím dosáhnout jen s nejvyšším vypětím prostředků a sil a ještě není zdaleka věcí přirozenou. V budoucnosti budeme dále usilovat o vyšší zapojení místních občanů do našich programů a činnosti. Rádi bychom se též pokusili ještě více rozvinout spolupráci s místním gymnáziem, pro jehož studenty nabízíme řadu příležitostí k rozvoji jejich schopností.

Pro účelnější propagaci muzea jsme nechali vytvořit výtvarníkem muzejní logo. Během roku probíhal prodej i volný výdej propagačních materiálů města a Sdružení Český ráj a také materiálů vztahujících se k prusko-rakouské válce v roce 1866. Muzeum i v tomto roce zajišťovalo vedení kroniky města i místní části Dneboh. V průběhu roku probíhala běžná údržba muzejních prostor i muzejních expozic.

Materiální vybavení

V roce 2013 jsme získali 2 menší místnosti v budově po bývalém Saturnu. Zde jsme provedli drobné stavební úpravy a nainstalovali regály. Prostory budeme využívat pro uložení knih, archiválií a jiných sbírkových předmětů. Je však třeba ještě dořešit zabezpečení.

Zakoupili jsme diktafon a přenosný skener, které využíváme především při dokumentační práci v terénu.

Návštěvnost

V roce 2013 navštívilo muzeum a akce jím pořádané celkem 4 410 návštěvníků. Největší návštěvnost byla tradičně v době letních prázdnin, velký počet návštěvníků přilákala muzejní noc a akce pořádané mimo vlastní prostory muzea, tj. besedy a přednášky ve Volnočasovém centru a Všední den prababičky v areálu kláštera. Mezi specifické návštěvy lze zahrnout i stoupající zájem o naše muzeum v oblasti internetu, kde jsme začali aktivně spravovat stránku muzea v prostředí sociální sítě Facebook. Tento stav bychom v blízké budoucnosti ještě vylepšili zřízením plnohodnotných samostatných webových stránek muzea.

Situace muzea se oproti loňskému roku nepatrně zlepšila získáním menších místností pro depozitář. Umístění předmětů na druhé straně města jistě není ideální, ale i za toto jsme vděční. Většina každoročně připomínaných problémů však stále přetrvává. Nezbyvá než opakovat, že umístění muzea ve 2. patře zámku je naprosto nevhodné z hlediska přístupnosti pro návštěvníky i z hlediska organizování jakýchkoliv akcí. Jen přestěhování vitrín a dalších exponátů do druhého patra vyžaduje velkou fyzickou námahu a některé velmi atraktivní výstavy jsou pro nás z tohoto důvodu v podstatě nedostupné. Co se týče uložení sbírkových předmětů, je u řady z nich nevhodné, bohužel dané charakterem depozitáře. Proto je i tuto otázku při řešení budoucnosti muzea brát v potaz.

Na závěr lze konstatovat, že ačkoliv v porovnání s muzei ve srovnatelně velkých městech máme menší počet pracovníků, daří se nám zvládat náplň muzejní praxe víceméně úspěšně ve všech jejích oblastech, o čemž v tuto chvíli navenek svědčí poměrně velká návštěvnost a zvyšující se kvalita uspořádání a obsahu našich sbírek.

Zpracovala: Jana Dumková